

правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої наказом МВС України від 7 липня 2017 р. № 575. Саме після законодавчого закріплення діяльність підрозділів детективів обов'язково матиме позитивні наслідки своєї діяльності.

Список використаних джерел

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / редкол.: В.Т. Нор (голова) та ін. ; Нац. акад. правових наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. Т. 19: Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура. 960 с.

2. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/4651-17>.

3. Мезенцева І.Є. Зарубіжний досвід законодавчого регулювання детективної діяльності та практика його застосування (на прикладі США) // Матеріали Всеукраїнського саміту приватних детективів (м. Дніпро, 30 листопада 2017 р.) / МВС України, Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2018. С. 121–125.

4. Удалова Л.Д. Кримінальна процесуальна діяльність національного антикорупційного бюро України. Вісник Академії адвокатури України. Київ, 2015. Т. 12. № 2 (33). С. 154–160.

5. Черней В.В. Перспективи подальшого реформування органів досудового розслідування в системі органів Національної поліції України. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2016. № 3. С. 5–18.

6. Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 2. К.: Укр. енциклопедія, 1998. 634 с.

Севрук Володимир Геннадійович,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник, доцент

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ ОРГАНІЗОВАНІ ГРУПИ ТА ЗЛОЧИННІ ОРГАНІЗАЦІЇ, СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ

Вважаємо за доцільне висловити особливу точку зору на концепцію загальнодержавних заходів протидії злочинності. Її специфіка полягає в тому, що існують дві взаємопов'язані між собою проблеми: з одного боку – злочинність, а з іншого – протидія їй. Безумовно, вони утворюють системне явище, вплив на яке має бути відповідним. Тому загальнодержавні заходи можуть результативно впливати на зниження криміногенних ризиків заходів, здійснюваних органами кримінальної юстиції. У цьому плані доречно нагадати прописну істину, що в кожному

конкретному випадку необхідно визначати межі можливого та допустимого використання того чи іншого засобу запобігання, а також переваги застосування того чи іншого засобу в цей час і в цьому місці [1].

Проблема протидії злочинності посідає особливе місце у становленні правової держави, створення якої неможливе без забезпечення активної наступальної протидії злочинності та досягнення уповільнення темпів її зростання на основі чітко визначених пріоритетів, поступового нарощування зусиль держави і громадськості, вдосконалення законодавства, організації засобів і методів запобігання і розкриття злочинів [2, с. 149].

Протидія злочинності за своїм характером є правоохоронною діяльністю, яка розглядається як багатофункціональне і різноаспектне поняття, що охоплює собою практично усі сфери державної діяльності [3, с. 195]. Протидія організованій злочинності може бути ефективною лише за умови, що вона базується на науково обґрунтованих результатах дослідження цієї проблеми, чітко визначеній стратегії й ідеології правоохоронної діяльності та відповідних науково-методичних рекомендаціях [4, с. 202]. Тому протидія злочинам, що вчиняються організованими групами та злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі потребує особливих підходів, враховуючи їх національні (етнічні) особливості. Проте на сьогодні залишається низка дискусійних питань щодо з цього приводу.

З огляду на наше дослідження вважаємо за доцільне розкрити підходи до поняття «протидія», здійснити аналіз нормативно-правового актів та існуючих думок (трактувань), висловлених різними вченими з цього приводу, що має важливе теоретичне та практичне значення для нашого дослідження.

Розглядаючи поняття «протидія» слід зазначити, що проведений аналіз, дозволяє виділити кілька основних підходів до визначення цього поняття.

1) Ряд вчених виокремлює поняття «протидія» в широкому розумінні. Вони розуміють під поняття як багатофункціональну діяльність, яка включає в себе виявлення, пошук, запобігання, превенцію, профілактику, попередження, припинення, викриття, документування, розробку, боротьбу, розкриття та розслідування тощо. Наголосимо, що ми вважаємо, що ряд з цих понять є синонімічними та підтримуємо саме цю позицію.

2) Інші поділяють позицію, що існує лише два види правоохоронної діяльності це в першу чергу запобігання, а потім протидія;

3) Існує і третя позиція, що є три окремі види, як запобігання, протидія та розслідування.

Отже, здійснивши аналіз нормативно-правового актів та існуючих думок (трактувань), висловлених різними вченими з дискусійних питань

щодо визначення поняття «протидія» встановлено, що серед учених немає єдиних підходів та не сформовано комплексного підходу, що негативно впливає на практичну діяльність правоохоронних органів України.

Підсумовуючи викладене сформульовано авторське поняття протидії злочинності, як безперервний процес, у межах якого одночасно й паралельно здійснюються загальносоціальні та спеціальні заходи (дії), як гласного, так і негласного характеру, які проводяться у тісній взаємодії різних державних та не державних органів, діяльність яких спрямована на запобігання, виявлення, припинення та розслідування злочинів.

Відповідно поняття протидії правоохоронними органами злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі—це діяльність правоохоронних органів, що безпосередньо спрямована на запобігання, виявлення, припинення та розслідування злочинів (готування або замаху на вчинення злочинів або же вчинених злочинів учасниками організованих груп чи злочинних організацій, сформованих на етнічній основі), яка проявляється у системі послідовних загальносоціальних та спеціальних заходів (дій) гласного та негласного характеру з використанням сил, засобів та методів щодо забезпечення безпеки, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави та притягнення до кримінальної відповідальності винних осіб.

І на завершення слід зазначити, що протидія злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі потребує особливої уваги та особливих підходів як вчених, які розробляють методичні рекомендації, так і практичних працівників, які їх використовують під час виявлення, припинення, профілактики та запобігання [5, с. 80].

Список використаних джерел

1. Гладкова Є. О. Забезпечення прав і свобод особи при здійсненні запобіжного впливу. Харківський національний університет внутрішніх справ в системі підготовки кадрів України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 верес. 2014 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2014. С. 166–169.

2. Куц В.М., Кириченко О.В. Неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці (кримінально-правова характеристика та заходи протидії): [монографія]. К. – Х. : Харків юридичний, 2006. 212 с.

3. Шевченко О.А. Запобігання злочинам як один із пріоритетних напрямів протидії злочинності. Право і суспільство. 2012. № 3. С. 194–197.

4. Комірчий П. О. Дослідження організованої злочинності: системно-функціональний підхід. Право і суспільство. № 5. ч. 2. 2017. С. 201–205

5. Sevruck, V. Definition and classification of the ethnic crime in Ukraine. *European Reforms Bulletin: scientific peer-reviewed journal*, 1, p. 64–68.

Сухомлин Юлія Володимирівна,
доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

РОЗМЕЖУВАННЯ ПІДСТАВ ЗМІНИ ПІДОЗРИ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НОВУ ПІДОЗРУ

Повідомлення про підозру є відправною точкою з якої починається процес притягнення особи до кримінальної відповідальності, а відповідно й основний етап досудового розслідування, який передбачає збір доказів щодо винуватості підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення.

Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) чітко визначає момент з настанням якого особа набуває статусу підозрюваного, а саме якій в порядку статей 276–279 КПК повідомлено про підозру, затримано за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, а також щодо якої складено повідомлення про підозру, однак не вручено внаслідок невстановлення місцезнаходження такої особи, проте вжито всіх заходів передбачених КПК для вручення повідомлення. (ст. 42 КПК) Отже, підозра це процесуальне рішення прокурора або слідчого, дізнавача погодженого з прокурором, яке повинно ґрунтуватися на доказах, зібраних під час досудового розслідування та відповідати вимогам належності, достатності й достовірності [3].

Закон визначає конкретні часові рамки вручення повідомлення про підозру особі, яка затримана на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення, цей строк становить двадцять чотири години з моменту затримання. Зрозуміло, що цей строк є досить коротким для всебічного та повного дослідження доказів та встановлення всіх обставин вчиненого кримінального правопорушення, що може вплинути на точність кваліфікації кримінального правопорушення. Саме тому, як правило, здійснюється попередня правова кваліфікація правопорушення, яка може зазнавати змін в подальшому (ст. 214 КПК) [3].

Рішення про повідомлення особі про підозру, не зважаючи на те, що приймається на підставі наявності сукупності доказів вини, засновується на припущенні про причетність особи до вчинення кримінального правопорушення та формується не на остаточному результаті розслідування. Що в свою чергу також може передбачати зміну повідомлення про підозру або повідомлення про нову підозру, зважаючи